
КОНТРАБАНДА підакцизних та інших товарів

Горох Олексій,

Член робочої групи з питань розвитку
кримінального права,

доктор юридичних наук, доцент,
адвокат

Зміст

1. Розвиток кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду.
2. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.
3. Проблеми кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду.
4. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

1. Розвиток кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду

- Термін «**контрабанда**» запозичений з італійської мови («contra» – проти, «bando» – урядовий указ) і увійшло до багатьох сучасних мов.
- Термін "контрабанда" означає порушення закону держави чи урядового розпорядження або товар чи якийсь заборонений законом до ввезення чи вивезення предмет, таємно провезений чи пронесений через кордон держави.

1. Розвиток кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда (в редакції до 15.11.2011 р.)**
- 1. Контрабанда, тобто переміщення **товарів** через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, **вчинене у великих розмірах**, а також незаконне переміщення **історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, а так само контрабанда стратегічно важливих сировинних товарів**, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України, -
 - карається позбавленням волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією предметів контрабанди.
- 2. Ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, -
 - караються позбавленням волі на строк від 5 до 12 років з конфіскацією предметів контрабанди та з конфіскацією майна.
- **Примітка.** Контрабанда товарів вважається вчиненою у великих розмірах, якщо їх вартість у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

1. Розвиток кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда (в редакції Закону N 4025-VI від 15.11.2011)**

- 1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, -

карається позбавленням волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією предметів контрабанди.

2. Та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або **службовою особою з використанням службового становища**, -

карається позбавленням волі на строк від 5 до 12 років з конфіскацією предметів контрабанди та з конфіскацією майна.

"Новели"

- декриміналізація товарної контрабанди
- декриміналізація незаконного переміщення історичних цінностей

- **Обґрунтування**

- гуманізація кримінальних покарань за економічні злочини;
- завищений рівень криміналізації правопорушень у сфері господарської діяльності в Україні;
- зловживання правоохоронними органами під час притягнення підприємців до кримінальної відповідальності та їхній негативний вплив на діяльність суб'єктів господарювання

1. Розвиток кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду.

- [Директива ЄС 2017/1371](#) про боротьбу кримінально-правовими засобами з шахрайством, спрямованим проти фінансових інтересів Союзу.
- митні правопорушення, які завдають шкоди бюджету Союзу, охоплюються визначенням підпункту (с) пункту 2 статті 3 [Директиви](#).
- **до липня 2019 р. всі країни-члени ЄС мають встановити:**
 - за митні правопорушення, які завдають шкоди бюджету Союзу, кримінальну відповідальність, якщо сума заподіяних збитків перевищує 10 тис. євро.
 - у разі, якщо сума заподіяних збитків перевищує 100 тис. євро, мінімальне покарання повинно становити не менше 4-х років позбавлення волі.

1. Розвиток кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду

(в редакції Закону № 3513-IX від 09.12.2023)

Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї

1. Контрабанда культурних цінностей та зброї, -

карається позбавленням волі на строк від 3 до 7 років.

- 2...
- карається позбавленням волі на строк від 5 до 12 років з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

Стаття 201-1. Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев

1. Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев, -

карається позбавленням волі на строк від 3 до 5 років.

2. ...

карається позбавленням волі на строк від 5 до 10 років з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

3....

караються позбавленням волі на строк від 10 до 12 років з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

Стаття 201-3. Контрабанда

1. Контрабанда товарів (крім підакцизних товарів та електричної енергії), вчинена у значному розмірі, -

карається штрафом від 10 000 до 25 000 НМДГ.

2.

карається штрафом від 50 000 до 75 000 НМДГ або позбавленням волі на строк від 5 до 10 років, з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

3. ... -

караються позбавленням волі на строк від 7 до 11 років з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

Стаття 201-4. Контрабанда підакцизних товарів

1. Контрабанда підакцизних товарів (крім електричної енергії), вчинена у значному розмірі, -

карається штрафом від 20 000 до 40 000 НМДГ або позбавленням волі на строк від 3 до 6 років.

2...., -

карається штрафом від 75 000 до 125 000 НМДГ або позбавленням волі на строк від 6 до 11 років, з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

3. , -

караються позбавленням волі на строк від 10 до 12 років з ППОПП або ЗПД на строк до 3 років та з конфіскацією майна.

2. Статистика застосування норм про відповідальність за контрабанду.

Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї	Стаття 201-1. Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев	Стаття 201-3. Контрабанда	Стаття 201-4. Контрабанда підакцизних товарів
Державна судова адміністрація (2024)	Державна судова адміністрація (2024)	Державна судова адміністрація (2024)	Державна судова адміністрація (2024)
Засуджено - 23	Засуджено - 11		Засуджено - 1

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї**
- Вирок Бориспільського міськрайонний суд у Київській області від 11 липня 2022 р. (справа 359/8929/19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105180664>
- **"Подвійне притягнення до відповідальності порушує принцип "non bis in idem"**
- Оскільки за вчинення дій, передбачених ч. 2 ст. 201 КК України обвинувачений був уже притягнутий до адміністративної відповідальності, тому виходячи з принципу non bis in idem в даному випадку відсутня підстава для кримінальної відповідальності ОСОБА_6 , яка передбачена ч. 1 ст. 2 КК України
- Аналогічна думка викладена в Постанові ВС від 16 квітня 2020 року № 397/1694/14-к, в Постанові ВП ВС від 29.06.2021 № 1-464/2008).

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї**
- Вирок Великоберезнянський районний суд Закарпатської області від 14 грудня 2020 р. (справа № 298/370/20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93516622>
- **"Недоведеність суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення"**
- Таким чином, під час судового розгляду судом, не встановлено належних, допустимих та достатніх доказів для визнання ОСОБА_6 винуватим у контрабанді переміщенні через митний кордон України з приховуванням від митного контролю радіоактивних матеріалів, відповідальність за вчинення якого передбачена ч.1 ст.201 КК України.
- Крім того, суб`єктивна сторона вказаного вище злочину характеризується виною у формі прямого умислу. Не підлягає кримінальній відповідальності за контрабанду особа, яка добросовісно помиляється щодо особливих властивостей переміщуваних через митний кордон предметів зокрема, чи щодо того, чи є той або інший предмет радіоактивним матеріалом.
- Як видно з пояснень ОСОБА_6 , останній навіть не припускав, що технічне срібло, яке він випаював з електричних датчиків, може бути радіоактивним.

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї**
- Вирок Сихівський районний суд м. Львова від 02 квітня 2019 р. (справа № **522/1714/16-к**)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/80945923>
- **"Недоведеність вини наданими доказами"**
- Аналізуючи показання свідків ОСОБА_22 , ОСОБА_25 , суд враховує, що такі лише підтвердили факт виявлення 01.04.2014 в зоні митного контролю «Львів-поштовий» ММПО «Росан» боєприпасів. Свідки ОСОБА_27 , ОСОБА_30 показали, що жодних замовлень у 2014 році з США вони не очікували та такі не здійснювали. Свідок ОСОБА_35 понятий вказав, що при проведенні обшуку за місцем проживання обвинуваченого будь-які заборонені предмети не вилучались. Свідки ОСОБА_31 , ОСОБА_33 та ОСОБА_34 працівники поштового відділення АТ «Укрпошта», показали, що особа ОСОБА_49 (отримувач поштових відправлень) їм не відома. Свідки ОСОБА_43 та ОСОБА_45 - працівники Управління державної пенітенціарної служби вказали факт поміщення обвинуваченого у слідчий ізолятор. Свідки ОСОБА_40 , ОСОБА_44 працівники Управління СБУ в Одеській області показали проведення досудового розслідування.
- Суд приходить до висновку про можливість визнання таких показань допустимим та належним доказом, оскільки вони отримані безпосередньо в судовому засіданні та підтверджують існування обставин, що підлягають доказуванню в даному кримінальному провадженні, разом з тим, суд не може покласти їх в основу обвинувального вироку, оскільки в них відсутні будь-які дані, які б вказували на обставини вчинення ОСОБА_47 злочину, у зв'язку з чим вони не можуть бути доказом винуватості ОСОБА_14 по пред'явленому обвинуваченню, покладеним в основу обвинувального вироку.

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї**
- Вирок Біляївського районного суду Одеської області від 01 жовтня 2018 року (справа № 496/1462/15-к) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76863801>
- **"Недоведеність вини наданими доказами"**
- Суд вважає, що обвинуваченого за ч. 1 ст. 263-1, ч. 1 ст. 201, ч. 2 ст. 185 КК України слід виправдати виходячи з того, що органом досудового розслідування не надано належних та допустимих доказів скоєння обвинуваченим цих злочинів, а саме, що обвинувачений переробив мисливську рушницю в обріз мисливської рушниці та перемістив її з приховуванням від митного контролю через Державний кордон України

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї**
- Вирок Києво-Святошинський районний суд Київської області від 23 липня 2015 року (справа №369/13351/14-к) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/54024148>
- **"Недоведеність вини наданими доказами"**
- Проаналізувавши показання обвинуваченого та свідків, вивчивши матеріали справи, суд приходить до переконання, що вони не підтверджують винуватість ОСОБА_8 у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 15 ч. 1 ст. 201 КК України в зв'язку з наступним.
- Так ОСОБА_8 вину у вчиненні злочину передбаченого ч. 3 ст. 15 ч. 1 ст. 201 КК України не визнав пояснивши суду, що з жодними особами з Російської Федерації з приводу збуту зброї він не домовлявся, провідника він ніякого не знає і йому зброї не передавав. Допитаний в судовому засіданні свідок ОСОБА_9 суду пояснив, що ОСОБА_8 він не знає та останній ніяких посилок йому не передавав. Свідок ОСОБА_15 зазначив, що ОСОБА_8 він передав контакт знайомого провідника, але чи передавав ОСОБА_8 ним посилку йому не відомо. ОСОБА_11 дав суду покази, які свідчать, що по даному злочину, інкримінованому ОСОБА_8, йому нічого не відомо.
- Долучені до матеріалів кримінального провадження документи свідчать лише про факт проведення огляду в потязі № 24 сполученням «Одеса-Москва», в ході огляду якого було виявлено та вилучено вогнепальну зброю. Будь яких доказів, що вилучену під час огляду вказаного вагону зброю передав ОСОБА_9. ОСОБА_8 матеріали кримінального провадження не містять.

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї**
- Вирок Бориспільський міськрайонний суд Київської області від 28 лютого 2014 року (справа № 359/4637/13-к)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/37390219>
- **"Відсутність суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення"**
- В протоколі про порушення митних правил було встановлено, що авторучка з вмонтованою електронною мікрокамерою, 10 GSM закладок та зарядні пристрої до них, пристрій для приглушення GSM сигналу, які були виявлені у обвинуваченого, знаходилися в валізі поверх його особистих речей без ознак приховування. Такі ж покази були отримані судом під час допиту працівників митниці та свідка ОСОБА_9 .
- Протоколом допиту про порушення митних правил, допитом обвинуваченого, в судових засіданнях було встановлено, що обвинуваченому не було відомо про те, що зазначені товари є обмеженими до переміщення їх через митний кордон України.
- Обвинувачений визнав, що скоїв адміністративне правопорушення вчинене ним з необережності та без умислу.
- Ця обставина свідчить про те, що ОСОБА_8 не використовував спосіб, що утруднював виявлення зазначених речей. В його діях відсутня ознака приховування.
- Встановлено, що обвинуваченому не було відомо про те, що авторучка з вмонтованою електронною мікрокамерою, 10 GSM закладок та зарядні пристрої до них обмежені щодо переміщення їх через митний кордон України. З огляду на це, в діях ОСОБА_8 відсутній умисел, спрямований на незаконне переміщення зазначених товарів через митний кордон України.
- Таким чином, ОСОБА_8 не може бути засуджений за ч.1 ст.201 КК України

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- Стаття 201-1. Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев
- Вирок Глибоцького районного суду Чернівецької області від 28 липня 2023 (справа № 715/987/21); <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112478006>
- "Недоведеність вини"
- На думку суду, посилення прокурора на те, що обвинувачений ОСОБА_4 є директором та одноособовим власником підприємства МПП «Красток», а тому саме він має нести відповідальність за контрабанду виявлених лісоматеріалів, без доведення в діях обвинуваченого складу злочину, є необґрунтованим.
- Як вбачається з товарно - транспортних накладних, сертифікатів та податкових накладних підписи в даних документах не ОСОБА_4 а інших осіб.
- Зокрема, встановлено, що саме свідок ОСОБА_16 в період з 10 по 11 липня 2020 року фактично була відправником деревини паливної, займалася митним оформленням цього товару з України до Румунії, який перевозився в десяти вагонах залізничного транспорту та згодом був затриманий і вилучений правоохоронними органами. При цьому за результатами митного огляду товару відносно останньої складено протокол про порушення митних правил.
- Завантаження та відправка товару відбулася зі складу ПП «Красток» на залізничній станції Берегомет, у якій приймав участь представник митниці, що контролює відповідність товару поданим документам та після завантаження товару у вагон він береться під митний контроль.
- Під час судового розгляду прокурором не було доведено, що обвинувачений ОСОБА_4 надавав будь кому вказівки про отримання на склад, завантаження та приховування у вагонах серед паливної деревини об`ємом 478,27 метрів кубічних, 105 колод ділової деревини об`ємом 8.585 куб.м.

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду

- Стаття 305 Контрабанда наркотичних засобів
- Вирок Сихівського районного суду міста Львова від 30.04.2024 р.(справа № 464/4466/19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118700768>
- **"Невірно встановлений суб'єкт злочину"**
- У ході судового розгляду безумовно встановлено наступне: міжнародне поштове відправлення № 4067711 від особи ОСОБА_30 зі Сполучених Штатів Америки на ім`я ОСОБА_29 (ОСОБА_16) м.Київ 12 березня 2019 року переміщене через митний кордон України та надійшло до зони митного контролю митного поста «Львів поштовий» Львівської митниці ДФС України на території поштового оператора ТзОВ «СП «Росан», де виявлено та вилучено приховані від митного контролю 30 картриджів для електронних сигарет із вмістом 10,1422 г особливо небезпечного наркотичного засобу - екстракту канабісу. ОСОБА_16 отримано «імітаційний засіб» такого поштового відправлення.
- Сам факт направлення та виявлення міжнародного поштового відправлення з наркотичним засобом невстановленою особою на ім`я ОСОБА_16 , як і вручення такої імітаційного засобу, не зумовлює однозначний висновок щодо причетності саме обвинуваченого - чоловіка ОСОБА_16 до кримінального правопорушення.
- Оскільки суд розглядає справу тільки в межах висунутого обвинувачення стосовно особи, а тому не вправі встановлювати наявності складі кримінального правопорушення в діях інших осіб, яким таке обвинувачення не пред`явлено.
- Під час розгляду у судовому засіданні обвинувачений у присутності захисника показав, що неодноразово з дружиною ОСОБА_16 здійснювали замовлення товарів поштою закордоном через різних поштових операторів, у тому числі Meest Express. Жодних заборонених речовин ніколи не замовляв та таких з дружиною не вживають, про що наявне документальне підтвердження. Щодо поштового відправлення, отриманого його дружиною, то дійсно відбувалась розмова з приводу такого, однак жодними чином не озвучував вміст такої, навіть не пригадував саме замовлення, адже замовлень було безліч. Дружина йому на телефон скидала скріншот отриманого поштового відправлення.

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду.

- **Стаття 201-3. Контрабанда**
- (!) **Виправдувальних вироків не виявлено**
- **Типові вирокі: Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 08 вересня 2025 року (справа № 161/15986/25) на підставі угоди**
- 11.06.2025 працівниками Територіального управління БЕБ у Волинській області проведено обшук в усіх приміщеннях магазину білизни під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_5» у торговельному центрі «Варшавський» за адресою: Волинська область, м. Луцьк, вул. Конякіна, 30, право приватної власності на які належить ТОВ «Експоцентр», за результатами якого виявлено та вилучено, предмети вчиненого нею злочину - контрабандні товари - спідня білизна виробництва Китай в асортименті в загальній кількості - 16 786 шт., вагою 406, 9 кг, загальною вартістю 711 529 гривень.
- Таким чином, досудовим розслідуванням встановлено, що ОСОБА_5 діючи умисно, керуючись корисливим мотивом, усвідомлюючи протиправний та суспільно-небезпечний характер своїх дій, здійснила переміщення через митний кордон України поза митним контролем товарів комерційного призначення, на загальну суму 8 337 237, 00 грн., що в п`ять тисяч і більше разів перевищує установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян та є значним розміром.
- Таким чином, своїми умисними діями, ОСОБА_5 вчинила злочин, передбачений ч. 1 [ст. 201-3 КК України](#).
- Крім того, досудовим розслідуванням встановлено, що ОСОБА_5, діючи умисно, з корисливих мотивів, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, упродовж липня 2024 - січень 2025 року, перебуваючи у приміщеннях магазину білизни під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_5» у торговельному центрі «ІНФОРМАЦІЯ_6» за адресою: АДРЕСА_2, здійснювала правочини щодо реалізації товарів, що були предметом вчиненого нею злочину - контрабанди товарів, невстановленим в ході досудового розслідування особам, яким не було відомо про незаконність походження товарів, за результатами якого отримала прибуток - готівкові грошові кошти в сумі 711 529 грн., чим вчинила легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ч. 1 ст. 209 КК України).

3. Аналіз правозастосовної практики у справах про контрабанду

- Стаття 201-4. Контрабанда підакцизних товарів
- (!) Виправдувальних вироків не виявлено

4. Проблеми кримінально-правових норм про відповідальність за контрабанду

- 4.1. Розташування норм в розділі не відповідає правилам законодавчої техніки.
- 4.2. Залишення законодавцем поза увагою інших предметів контрабанди.
- 4.3. Невирішення проблеми оцінки закінченого замаху на переміщення товарів як закінченого кримінального правопорушення.
- 4.4. Караність різних складів контрабанди.

4.1. Розташування норм в розділі не відповідає правилам законодавчої техніки.

(!) Розташування загальної норми, якою виступає ст. 201-3 КК після двох спеціальних норм, якими наразі de-facto є статті 201 та 201-1 КК, свідчить про порушення законодавцем системного підходу щодо побудови розділів Особливої частини КК.

(!) Віднесення до контрабанди таких предметів, як: отруйні, сильнодіючі, радіоактивні, вибухові речовини, зброя та боєприпаси – до категорії господарських кримінальних правопорушень є помилкою.

Видається правильним:

- Статтею 201 КК має бути встановлена кримінальна відповідальність за контрабанду товарів.
- Статтею 201-1 КК має бути передбачена кримінальна відповідальність за контрабанду товарів, які мають специфічні умови їх вивезення/ввезення (підакцизних товарів, лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених).
- Статтею 201-2 КК має бути передбачена кримінальна відповідальність за вивезення з України культурних цінностей та інших лісоматеріалів, які заборонені до вивозу за межі митної території України).
- Положення про контрабанду інших предметів варто закріпити у відповідних розділах Особливої частини КК України

4.2. Залишення законодавцем поза увагою інших предметів контрабанди.

Перспективні для криміналізації предмети контрабанди:

- **Бурштин** (неодноразово науковці, політики, держслужбовці наголошували на необхідності криміналізації контрабанди бурштину як сировини, видобування якої шкодить екології, економіці, суспільним відносинам у сфері підприємницької діяльності, але законодавець обмежився лише криміналізацією видобутку бурштину як внутрішньо державної проблеми)
- **Цінні види тварин і рослин (статті 248 та ст. 247 КК відповідно)**
- **Біологічні агенти чи токсини (ст. 326 КК України)**
- **Органи та тканини людини з метою їх трансплантації (ст. 143 КК України)**

У зв'язку з європейськими прагненнями України у всіх названих статтях КК, де йдеться мова про незаконний обіг зазначених предметів, передбачити відповідальність не тільки за їх незаконне ввезення до України, а й за незаконне вивезення за межі нашої держави.

4.3 Невирішення проблеми оцінки закінченого замаху на переміщення товарів як закінченого кримінального правопорушення.

(!) Потрібно замах на контрабанду визнати закінченим кримінальним правопорушенням

Переваги:

- чітке визначення моменту завершення кримінального правопорушення (на стадії перетинання митного кордону чи на стадії його замаху);
- посилення заходів кримінально-правового впливу на порушників (не можливість призначення їм покарання на підставі ч. 3 ст. 68 КК України - не більше 2/3 максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті);
- посилення правових можливостей реального притягнення винного до кримінальної відповідальності.

4.3. Караність різних складів контрабанди.

- Санкція, передбачена ч. 1 ст. 201-3 КК є безальтернативною та найменш суворою санкцією, порівняно із санкціями ч. 1 ст. 201, 201-3 та 201-4 КК, адже містить покарання у виді штрафу. Це видається доволі дивним рішенням законодавця, адже навряд чи є підстави стверджувати, що суспільно небезпечність товарної контрабанди є меншою, ніж суспільна небезпечність контрабанди підакцизних товарів, контрабанди та контрабанди лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України чи контрабанди предметів, визначених у ст. 201 КК. Таким чином, санкцію цієї статті потрібно зробити альтернативною, доповнивши її основним покаранням у виді позбавлення волі на строк від 3 до 7 років.
- Не витримує критики і рішення законодавця викласти санкцію ч. 1 ст. 201-2, в якій передбачено максимальний строк покарання у виді позбавлення волі 5 років. Це означає, що за ступенем тяжкості дане кримінальне правопорушення відноситься до нетяжких злочинів, хоча відсутні підстави вважати суспільну небезпечність контрабанди лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України, нижчою, ніж суспільна небезпечність інших видів контрабанди. Тож вочевидь караність такого діяння має бути підвищена: максимальний строк позбавлення волі у санкції цієї статті має бути підвищений із 5 років до 6 років

4.3. Караність різних складів контрабанди.

- Відсутність "спеціальної конфіскації предметів контрабанди" у санкціях статей, на відміну від тих, які існували у 2011 році. Хоча деякі із них і передбачають конфіскацію майна винної особи, проте, вона стосується всього майна винної особи, що не завжди доречно.
- Доцільно повернути спеціальну конфіскацію в санкції статей про контрабанду

1. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

Книга шоста.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
ПРОТИ ЕКОНОМІКИ
Розділ 6.3.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
ПРОТИ ФІНАНСІВ

Стаття 6.3.22. Контрабанда

Особа, яка товари у значному розмірі переміщувала через митний кордон України:

- 1) без передбаченого законом декларування,
 - 2) поза митним контролем,
 - 3) з приховуванням від митного контролю, –
- вчинила злочин 3 ступеня.

1. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

Розділ 1.1. ГЛОСАРІЙ

Стаття 1.1.1. Значення термінів Кримінального кодексу

40) *переміщування* – перевезення, перенесення, пересилання чи інша дія, результатом якої є зміна місця перебування людини чи будь-якого предмету в просторі з використанням транспорту або без такого, зокрема переміщування через митний кордон України – ввезення на територію України, вивезення з території України чи транзит через територію України певного предмету з його переміщенням через митний кордон України або спробою такого переміщення, незалежно від способу (зокрема при особі, яка переміщує, з використанням транспортного засобу чи засобу поштового зв'язку);

Стаття 6.3.1. Значення термінів, вжитих у цьому Розділі

У цьому Розділі відповідні терміни мають таке значення:

1) *великий розмір контрабанди* – вартість предмету контрабанди, яка в 5 000 і більше разів перевищує розмір розрахункової одиниці ($267 \times 5000 = 1\,335\,000$);

...

5) *значний розмір контрабанди* – вартість предмету контрабанди, яка в 500 і більше разів перевищує розмір розрахункової одиниці ($(267 \times 500 = 133\,500)$);

6) *особливо великий розмір контрабанди* – вартість предмету контрабанди, яка в 50 000 і більше разів перевищує розмір розрахункової одиниці ($267 \times 50000 = 13\,350\,000$);.

1. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

Стаття 6.3.3. Ознаки, що підвищують тяжкість злочину на два ступеня

Ознаками, що підвищують на два ступеня тяжкість злочинів, передбачених цим Розділом, є вчинення злочину:

- 1) ...
- 2) передбаченого статтею 6.3.22, щодо товарів в особливо великому розмірі.

Стаття 6.3.4. Ознаки, що підвищують тяжкість злочину на один ступінь

Ознаками, що підвищують на один ступінь тяжкість злочинів, передбачених цим Розділом, є вчинення злочину:

- 1) передбаченого статтею 6.3.22, щодо товарів у великому розмірі;
- 2) передбаченого статтею 6.3.22, щодо підакцизних товарів;
- ..
- 7) передбачених статтями 6.3.6, 6.3.8, 6.3.10, 6.3.11, шляхом переміщення через митний кордон України.

1. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

"Переміщення" як ознака складів кримінальних правопорушень, що може тлумачитися як контрабанда:

Провини

Стаття 5.1.19. Незаконне поводження з продукцією, небезпечною для здоров'я людини

Стаття 5.2.15. Незаконний обіг наркотичного засобу, психотропної речовини або їх аналогу в невеликих розмірах без мети збуту

Стаття 5.2.16. Незаконний обіг рослини або гриба, що містять наркотичний засіб чи психотропну речовину у невеликих розмірах, без мети збуту

Стаття 5.2.17. Незаконний обіг рослин, що містять прекурсор

Стаття 6.3.30. Поводження з підробленими марками акцизного податку

Стаття 7.3.13. Незаконний обіг боєприпасів до вогнепальної стрілецької зброї у незначній кількості та гладкоствольної мисливської зброї

Стаття 7.3.14. Незаконний обіг травматичних засобів, холодної або метальної зброї

Стаття 7.6.6. Дії, пов'язані з предметом дитячої порнографії

1. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

**"Переміщення" як ознака складів кримінальних правопорушень, що може тлумачитися як контрабанда:
Злочини**

Стаття 5.3.9. Поводження з відходами або вторинною сировиною, що спричинило тяжку шкоду

Стаття 5.3.10. Поводження з відходами або вторинною сировиною, що з необережності спричинило тяжку шкоду

Стаття 5.3.15. Поводження з небезпечною для довкілля речовиною, що створило небезпеку спричинення шкоди

Стаття 5.3.16. Поводження з небезпечною для довкілля речовиною, що з необережності спричинило тяжку шкоду

Стаття 5.3.17. Поводження з небезпечною для довкілля речовиною, що спричинило тяжку шкоду

Стаття 7.3.4. Незаконний обіг зброї чи боєприпасів

Стаття 7.3.6. Незаконний обіг небезпечних предметів

Стаття 7.3.7. Порушення правил обігу небезпечних предметів, що з необережності спричинило тяжку шкоду

Стаття 7.7.6. Незаконні діяння зі шкідливим програмним чи технічним засобом або шкідливими даними (даними доступу)

Стаття 7.8.9. Виготовлення чи виробництво немаркованої зброї чи вибухової речовини або її переміщення через митний кордон України

Стаття 11.5.5. Поводження зі зброєю масового знищення

1. Кримінально-правові норми про відповідальність за контрабанду у проєкті нового Кримінального кодексу України

Стаття ... Ознаки, що підвищують тяжкість злочину на один ступінь

Ознаками, що підвищують на один ступінь тяжкість злочинів, передбачених цим Розділом, є **вчинення злочину шляхом переміщення через митний кордон України.**

Стаття 5.1.8. Підроблення медичної продукції та поводження з нею

Стаття 5.1.11. Незаконне поводження з небезпечною для життя людини продукцією

Стаття 5.1.12. Порушення правил поводження з інфекційними агентами, токсинами чи продуктами біотехнологій, що створило небезпеку спричинення шкоди

Стаття 5.2.4. Незаконний обіг наркотичного засобу, психотропної речовини або їх аналогу з метою збуту

Стаття 5.2.5. Незаконний обіг наркотичного засобу, психотропної речовини або їх аналогу без мети збуту

Стаття 5.2.7. Незаконний обіг рослини або гриба, що містять наркотичний засіб чи психотропну речовину у значних розмірах, без мети збуту

Стаття 5.2.10. Незаконний обіг прекурсора, обладнання, технології або специфікації, призначених для виготовлення чи виробництва наркотичного засобу, психотропної речовини або їх аналога

Стаття 6.3.6. Поводження з підробленими грошима

Стаття 6.3.8. Поводження з підробленим цінним папером

Стаття 6.3.10. Поводження з викраденим або підробленим платіжним засобом чи інструментом

Стаття 6.3.11. Виготовлення засобу, призначеного для підроблення грошей, цінного паперу, платіжного засобу або інструменту чи поводження з ним

Стаття 7.3.5. Незаконний обіг складових частин і компонентів вогнепальної зброї

**Дякую за
увагу!**
